

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibvs A Ludovico
Maimburgo, Alijsque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

2. Frustra Ecclesiæ Gallicanæ Auctoritatem in auxilium vocari, imò eam pro Pontifice stetisse multis exemplis ostenditur, ac etiam confessione ipsius Maimburgi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

Concilio fuerant; aliud enim est, Concilium esse verum legitimumque, aliud omnia, quæ in Concilio facta sunt, legitime facta esse; nam & Concilium Constantinopolitanum, & Chalcedonenſe, & Constantienſe legitima erant, & tamen non omnia, quæ in illis decreta sunt, Leo, Pelagius, Gregorius, Martinus approbârunt, ut ſuprà notatum eſt. Et quàm multa illegitimè invalidèque ſunt à legitimo veròque Principe? non ergo ſequitur, approbato concordiaè cauſâ Baſileenſi Concilio, omnia quoque, quæ in illo facta ſunt, ab Eugenio approbata eſſe. Teſtatur id Cardinalis Turrecremata, qui Eugenij verba in Concilio Florentino diſſertis recitat. (a) *Eugenius, inquit, Florentia in Diſputatione publica reſpondit ita dicens: Nos quidem progreſſum Concilij approbavimus, volentes ut procederet, ut inceperat; non tamen approbavimus ejus Decreta. Et in hoc ſapientiſſimè fecit; quis enim niſi imprudentiſſimus Princeps approbaret Decreta, quæ nunquam vidiffet, aut quæ prius non examinaffet, ſi in eis minus rectum, aut minus verum, aut minus expediens reperiretur? Lege totam Eugenij Bullam, quæ ſeſſione 16. recitatur, & ne verbum quidem invenies, quo dicatur Baſileenſium Decreta confirmari; imò, quod efficaciſſimè convincit, Legati ab Eugenio miſſi, rogati que, ut Decreto Conſtantiienſi de ſubjectione Pontificis ſubſcriberent, ſubſcripſerunt (uti expreſſè habetur ſeſſione 17.) nomine proprio privatoque; non verò ut Legati Pontificis; quod evidentiffimo argumento eſt, aliam fuiſſe Eugenij mentem; alioquin quid opus erat proteſtari, ſe id nomine proprio, non verò nomine Eugenij præſtare velle? Idipſum teſtantur (b) Turrecremata, & (c) Spondanus. Et hæc ſunt, quæ de Baſileenſi Concilio dicenda habui ſtudio curaque veritatis.*

II. *Opponit 13. (d) Univerſitatem Pariſienſem, totamque Gallicanam Eccleſiam, ac præcipuos hujus Eccleſiæ ac Univerſitatis Doctores præferre Concilij auctoritatem auctoritati Pontificiæ.*

Reſp. Primò. Equidem aſſerere non poſſum, quid modò Univerſitas Pariſienſis, & Eccleſia Gallicana de hac re ſentiant; video enim omnes in Regis obſequium ſpectare, nullâ Canonum, nullâ Eccleſiaſtica libertatis curâ, nec tam ex ratione, quàm metu præmiſſique pendere; & quid mirum, etiam ſcholas gratiæ & favori ceſſiſſe,

(a) Turrecrem. Sum. de Eccl. lib. 2. cap. 100. (b) Turrecrem. lib. 2. cap. 100
(c) Spond. ad ann. 1434. n. 2. (d) Maimb. cap. 25. fol. 253.

cessisse, si templa cesserunt? scribunt ergo calamo Doctores, quod Episcopi docent exemplo. Cæterum paucos ante annos non hanc Ecclesiæ Gallicanæ, & Universitatis sententiam fuisse, graves testantur & oculati scriptores; nam Anno 1662. die 12. Decembris Parisijs in Collegio Claremontano Patres Societatis contra hæreses & Schisma sæculi X. hanc thesin publicè exposuerunt, defende-
runtque, videlicet: *Datur in Ecclesia Romana Controversiarum fidei Judex infallibilis, etiam extra Concilium Generale, tum in questionibus juris, tum factis unde post Innocentij X. & Alexandri VII. Constitutiones, fide divinà credi potest, librum, cui titulus Augustinus Jansenij, esse hæreticum, & quinque propositiones ex illo excerptas Jansenij esse, & in sensu Jansenij damnatas.* In hac thesi agitur quidem de sola Pontificis infallibilitate, sed ex illa aperte sequitur, Concilium non esse supra Pontificem; si enim Papa etiam extra Concilium in rebus fidei errare & falli non potest, ergo nec corrigi, nec judicari à Concilio potest, & consequenter nec Concilio subji-
citur. Patres ergo Societatis, quamvis Parisijs essent, & Parisijs docerent, non crediderunt, mentem esse Universitatis Parisiensis, aut Ecclesiæ Gallicanæ, ut Concilium Pontifici præferatur; quis enim credat aut ignorasse illos Ecclesiæ Gallicanæ sententiam, aut contempsisse? nisi fortè dicas, aliam illorum temporum, aliam istorum conditionem esse; tunc enim fortiter contra Jansenium scribebatur, quia quid Jansenio aut placeret, aut displiceret, parum intererat: nunc verò aptari calamus debet Regio favori, oportetque Pontificis auctoritatem ex Principis gratia metiri. Alia quamplurima omitto, quæ sequenti Dissertatione prolixè dicentur.

Resp. Secundò. Sed ut dixi, parum mihi curæ est, quid modò Ecclesiæ Gallicana sentiat; quærimus quid olim senserit, quando videlicet illibata innocensq; florebat, veritatis, non gratiæ anxia, nec ad Regis arbitrium suspensa. Eam pro nobis stetit, sequentia clarè ostendunt.

Nam *Primò* Anno CCCCXCVIII. mortuo Anastasio Pontifice Maximo delectus est Symmachus Romanæ Ecclesiæ Diaconus. At Festus è primis senatoribus corrupto pecunijs Clero, magnam ejus partem sibi adjunxerat, & suffragia pro Laurentio S. Prædixis Archipresbytero paraverat, eodè mque die Symma-
cho

cho opposuerat, emptâ auro electione. Creditum est, id datum à Festo Anastasij Imperatoris Eurychiani gratiæ, cui, cùm Constantinopoli Anastasij Pontificis Legatum ageret, pollicitus erat, se acturum, ut Roma Henotico subscriberet. Cùm ergo Schisma in Urbe flagraret, nec partium studia componi possent, itum ad Theodoricum Regem, qui pro (a) Symmacho, quippe pluribus votis electo sententiam dixit: nec id jure factum, sed necessitate ac meliorum desperatione, deque partium consensu. Festus iudicio victus ad fraudes & calumnias vertitur. Multa Symmacho flagitia imposita, præsertim adulterij, utque Pontificatu absolveretur, à Theodorico petitur. Is Episcopum destinavit, qui criminationes, causamque Symmachi examinaret, sed vociferante (b) Clero, id contra Canones fieri, nec ab alio judicari Pontificem, quam à S. Concilio posse, imò ne à Concilio quidem, nisi illud Pontifex convocasset; Symmachum rogat, Concilium indicat. Is Regi assensus Romam centum & quindecim Episcopos vocat, seque eorum iudicio spontè submittit. Audi acta Synodi Palmaris; sicut enim teste Anastasio in Honorio, Porticus Basilicæ S. Petri Palmaria dicebatur: *Memorati Pontifices (quos videlicet Theodoricus ad Synodum invitaverat) suggererunt Regi, ipsam Symmachum, qui dicebatur impetius, debuisse Synodum convocare, scientes, quia ejus Sedis primum Petri Apostoli est meritum, vel Principatus, nec antedictæ Sedis Antistitem minorum subjacuisse iudicio. Sed potentissimus Princeps ipsum quoque Papam in colligenda Synodo voluntatem suam demonstrasse significavit &c.* Sed cùm in Synodo nullus fieret disceptandi finis; Symmachus moræ & contentionum fessus, quamvis tertio vocatus negat, se amplius velle iudicio fisci, & minorum, quibus nullum in se jus esset, sententias experiri; nec Patres abnuerunt, quorum ad Regem scribentium hæc sunt verba: (c) *Nobis quid facere possimus, non remansit, nec invitum ad disceptationem nostram adducere possumus; nova res est, Pontificem Sedis istius apud nos audiri, nullum constat exemplum &c.* Inhorruit Gallia, ubi Reum Pontificem audijit, multòque magis ubi Concilium iudicasse. Ergo somnium nomine ad Festum, Symmachumque

(a) Anastasius in Symmacho (b) V. Tom. 4. Concil. edit. Paris. & Maymb. de Schism. Occident. lib. 5. fol. 295. Cassiodor. in chron. anno 500.
(c) V. Tom. 4. Concil. edit. Paris. fol. 1330. & seqq.

que Romani Senatûs capita hæc Avitus Episcopus Viennensis scribit : (a) *Dum de causa Romana Ecclesia anxij nimis ac trepidi essemus, utpote nutare statum nostrum in laceffito vertice sentientes, quos omnes una criminatio percusserat, si statum Principis obruisset. In Sacerdotibus ceteris potest, si quid forte nutaverit, reformari; at si Papa Urbis vocatur in dubium, Episcopatus jam videbitur non Episcopus vacillare. Sanctorum voce patet Pontificum dignitatem Sedis ejus sanctam toto Orbe Venerabilem, dum illis, quidquid fidelium est, ubique submititur, dum totius Orbis caput esse dignatur; de qua mihi videtur dictum per Prophetam: si hac humiliabitur, ad cujus confugietis auxilium, & ubi relinquitis gloriam vestram. Non facile datur intelligi, quâ vel ratione, vel lege ab inferioribus eminentior judicetur, quod Synodus ipsa venerabilis laudabili Constitutione prospiciens causam, quam (quod salva reverentiâ dictum sit) penè temerè susceperat inquirendam, divino potius servavit examini. En tibi Gallicane Ecclesie sententiam doctrinâ ac pietate florentis, quippe sub tempora baptizati Clodovæi: Non posse Romanum Pontificem in dubium seu judicium vocari: Illi quidquid est fidelium, submitti, esse totius Orbis Caput, & temerè à Synodo judicari, sed Divino tantum examini servari. Ita Gallie Antistites ante mille centum & octoginta annos sensere. Nequè, dicas, id tantum de Synodo particulari intelligendum esse, non verò de Synodo Oecumenica. Respondeo vanum esse hoc effugium, omnes enim rationes, sacræque auctoritates, quæ probant Pontificem particulari Synodo, probant etiam Oecumenicâ esse superiorem: & citati Patres Gallicani expressè fatentur, Romanum Pontificem Divino tantum examini servari; quod falsum esset, si Oecumenico Concilio subjaceret. Et ita, quod maximi momenti est, Ennodius sensit; is enim & Gallus erat, nec ignorare poterat mentem Ecclesie Gallicane, eodemque tempore vixit, quo Synodus agebatur, & pro Symmacho eloquentissimè scripsit, tantoque pretio apud Patres Synodi Romanæ Apologeticum fuit ab eo conscriptum, ut redigi voluerint inter acta Synodalia, & pro doctrina Synodali ab omnibus haberi. Audi acta ipsius Synodi: *Eo recitato libello, & ab omnibus consonâ voce comprobato sancta Synodus dixit: hæc futuris temporibus reserventur, atq; ab omnibus teneantur, & ab omnibus serventur: hic libellus integerrimè synodaliter ab omnibus teneatur, atque inter**

T 3

quarta

(a) S. Avitus Episc. Viennens. ep. 2. communi omnium Episcoporum Gallicanorum nomine apud Sirmond. in Ennod.

quarta & quinta Synodorum actiones interponatur, quia Synodali auctoritate conscriptus est, & roboratus. Ad qua omnes ter una voce responderunt, ut fiat rogatus. Jam verò cum tantæ sit auctoritatis Apologeticum Ennodij, audi quid ipse sentiat de Pontificis potestate nulli humano iudicio obnoxia: Aliorum hominum causas DEUS voluit homines terminare, sed Sedis istius Praesules suo sine quaestione reservavit arbitrio: voluit B. Petri successores Cælo tantum debere innocentiam. Dicat forsitan: omnium animarum talis erit in illa disceptatione conditio. Replicabo, uni dictum: Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam. Si ergo DEUS Romanos Pontifices suo soli arbitrio reservavit; si voluit Cælo tantum debere innocentiam, patet illos Oecumenico Concilio minimè subdi, alioquin falsum esset eos soli Divino arbitrio reservari, & Cælo tantum innocentiam debere. Id verò tam clarum est, ut ipse Maimburgus tum Ennodij, tum Antistitum Galliarum, quorum voces Avitus Viennensis calamo expresserat, testimonijs victus libro quarto de magno Schismate Occidentis fol. 307. in hæc verba proruperit: Par l'histoire meme de Symmachus il est tout evident, que le Concile de Rome, toute l'Eglise Gallicane, Ennodius & le Canons rapportez dans le Decret de Gratien avoient déjà décidé plus de neuf cens ans auparavant, que c'est à Dieu seul, qu'on doit réserver la connoissance, & le jugement des crimes, qu'on pourroit imputer aux Papes, & conséquemment, qu'il n'y a Personne, qui ait droit de les juger, ny de les déposer, si ce n'estoit, qu'ils fussent Heretiques, car il est certain, qu'en ce cas ils ne seroient plus Papes. Hoc est: Ex ipsa Symmachi Historia certissimum est, tam Concilium Romanum, quam Ecclesiam totam Gallicanam, Ennodium, Canonisque à Gratiano citatos jam ante nongentos annos decidisse, solius DEI iudicio cognitionem, sententiamque eorum criminum reservari, quæ Romanis Pontificibus imputantur; & proinde nulli mortalium fas esse sententiam contra illos dicere, eisque Pontificatum abrogare, nisi forte hæresi tangerentur, tunc enim certum est, eos non Pontifices quidem esse. Hactenus Maimburgus cum adhuc innocenti calamo scriberet, nec præmijs capto, & hoc ipso exemplo utitur, ut ostendat: Non licuisse Concilio Constantiensi Joannem XXIII. Pontificatu exuere, idque Senatam Regium censuisse. Si ergo ex sententia Caroli VII. Galliarum Regis, ejusque senatus, ac etiam ipsius Maimburgi non licuit Oecumenico Concilio etiam tempore Schismatis, etiam in dubium Pontificem sententiam ferre, quantum minus licebit in unicum, verum, indubiumque? Sed ut dixi, hæc Maimburgus scripsit

scripsit pace inter Pontificem, Regemque florente; ubi turbata est, animum ac sententiam mutavit, Regique accessit, non quod hujus causa melior, sed quia vicinior, potentiorque, sicque pretium ex propinquo paratius. Ergo sive Concilium Romanum, sive Gallicanam Ecclesiam, sive Ennodium & Maimburgum aequè Gallos interrogos; Papa omni Concilio superior.

Secundo. Facit pro hac nostra sententia egregium Ennodij Galli (qualem se saepe profitetur) testimonium modò recensitum.

Tertio. Anno DCCC. Cùm Carolus Magnus Romæ ageret, & Leonem III. criminibus, quæ ab æmulis objectabantur, in Synodo purgari vellet, Antistites maximâ & præcipuâ parte Galli (ut testatur Anastasius in vita Leonis) in hæc verba exclamârunt: *Nos sedem Apostolicam, quæ est caput omnium Ecclesiarum, judicare non audemus. Nam ipsa nos omnes, ipsa à nemine judicatur, quemadmodum antiquitus mos fuit.* Ita Anastasius in vita Leonis. Si à nemine judicatur, ergo neque à Concilio Oecumenico; & nota ea verba: *Sicut antiquitus mos fuit.* Nostra ergo sententia jam dudum Antiquitati commendata fuit, nec uti falsò supponit Maimburgus, modò tyrocinium egressa.

Quarto. Anno circiter 1004. Ivo Carnotensis epist. 183. *Judicia Romana Ecclesia à nemine retractari possunt; & si quis aliquando hujus Ecclesie auctoritate prægravatum se sentiat, non debet in Ægyptum descendere propter auxilium, sed ab ipsa ad ipsam confugere, & inde expetere levamen, unde se conqueritur accepisse gravamen.* Si ergo *Judicia Romana Ecclesia à nemine retractari possunt; si ab Ecclesia prægravatus ad nullum alium recurrere, ergo Concilium non est supra Papam, alioquin hujus judicia retractari possent, & prægravatus à Pontifice, non ad hunc redire teneretur, sed posset ad Concilium provocare.*

Quinto. Anno circiter 1300. S. Thomas Aquinas, qui Parisijs didicit, docuitque, & quo Universitas Parisiensis neminem habuit doctrinâ & sanctitate majorem; is opusculo contra impugnantes Religionem capite 4. ita loquitur: *Papa habet immediatam jurisdictionem in omnes Christianos, quia Romana Ecclesia nullis Synodis constitutis ceteris Ecclesijs prelatâ est, sed Evangelicâ voce Domini & Salvatoris nostri primatum obtinuit, & illa, quæ sancti Patres determinaverunt esse juris positivæ, sunt relicta sub dispositione Papæ, ut possit ea mutare vel dispensare secundum opportunitates temporum vel negotiorum. Sancti enim Patres in Concilijs congregati, nihil statuere possunt,*

possunt, nisi auctoritate Romani Pontificis interveniente, sine qua etiam nec Concilium congregari potest. Et Quæstione de Pot. a. 4. ad 3. Romanus Pontifex hoc sua auctoritate potest (hoc est, interpretari Symbolum) cujus auctoritate sola Synodus congregari potest, & a quo sententia Synodi confirmatur, & ad ipsam Synodo appellatur. Quæ omnia patent ex Gestis Chalcedonensis Synodi. Nec est necessarium, quod ad ejus expositionem congregatur Universale Concilium; cum quandoque id fieri prohibeant belli dissidia, sicut in 7. Synodo id legitur, quod Constantinus Imperator dixit, quod propter imminencia bella Universalem Synodum congregare non potuit, sed tamen illi, qui convenerunt, quadam dubia in fide exorta sequentes sententiam Agathonis determinaverunt.

Sexto. Sanctus quoque Bonaventura Clarissimum Universitatis Parisiensis Lumen, & de quo Joannes Gerson ejusdem Universitatis Cancellarius verissimè dixit: (a) Nunquam talem Doctorem habuisse studium Parisiense: Hic, inquam, Seraphicus Doctor de Cœlesti Hierarchia p. 2. c. 1. Summus Pontifex, penes quem prima in terris residet auctoritas, non à Rege, non à Principe seculari, non ab homine judicatur, sed solum DEI judicio reservatur.

Septimo. Extollunt Moderni Galli Decreta Concilij Constantiensis, ac præsertim Patres Conventus Parisiensis, ut proinde hujus Concilij doctrina dici possit doctrina modernæ Ecclesiæ Gallicanæ: at Patres Concilij Constantiensis negant Concilium esse supra certum & indubitatum Pontificem, idque patet ex eo, quod quoties potestatem Concilio in Pontificem tribuunt, toties clausulam taxativam & restrictivam apponunt, videlicet: *In his, quæ pertinent ad fidem & extirpationem dicti Schismatis; super præmissis, aut ad ea pertinentibus, pro Unione Ecclesiæ &c.* Planè hæ restrictiones aperte significant, in alijs casibus, quando videlicet nec Schisma est, nec dubius Papa, nullam esse Concilio potestatem; exceptio enim firmat regulam in contrarium, quemadmodum si Episcopus dicat: *Concedimus Petro facultatem audiendi missam in sacello domestico durante morbo;* hoc ipso innueret, morbo finito, facultatem quoque sublatam: Sicque Henricus Spondanus quamvis Gallus & Episcopus Apamiensis in Annalibus Ecclesiasticis intelligendum esse Concilium Constantiense disertè, multumque in locis profertur: præcipuè verò ad *Annum 1415, n. 54.* & ad *Annum 1418, n. 5.* cujus verba postea describemus. Sed

(a) Gerson de lib. Leg. confid. 5. p. 2.

Sed præsertim Concilium suam mentem expressit, quando die 11. Septembris Anno 1417. ante sessionem 40. post trium Obedientiarum Unionem, eum tres Nationes Italica, Hispanica, & Gallica vellent prius certum Pontificem eligi, quàm ad Decretum Reformationis procedi; Germanica verò contenderet præmittendam Reformationem, tandem acquievit Germanica tribus alijs nationibus, idque jure merito, quid enim magis ad Reformationem necessarium, quàm tolli Schisma, & reddi Ecclesiæ Unionem? Post quæ, subjungunt acta, (a) *suerunt facta diverse forma Decreti ad hoc; ac tandem fuit dictum, quod Papa electus ligari non poterat; ita habetur in 4. Manuscriptis Codicibus à doctissimo Schelstrato editis, relatisque in actis & Gestis Concilij Constantiensis. Si Papa à Concilio ligari non potest; sequitur ergo Concilium non esse supra Pontificem, idè enim adversarij Concilium Pontifici præponunt, ut ligari, judicarique à Concilio possit; at Concilium Constantiense negat id fieri posse. Eàdem die, mense, & anno in Protestatione à tribus Nationibus (quarum florentissima Natio Gallicana, ut ex actis patet) contra Germanicam edita, & communi nomine à Cardinali Pisano lecta, cujus initium: *Audite hæc omnes gentes, circa medium hæc habentur: Si ante dictam provisionem Ecclesia de Pastore, aut saltem modi electionis illius, suppositis hujus Concilij Decretis, quibus omnia jura circa electionem Summi Pontificis edita dicuntur esse suspensa, sequeretur Ecclesiam DEI esse sine Capite, & sine Lege, & Ecclesia in periculo remaneret, quia vix congregaretur indubitatum Concilium deficiente Capite, ad quod pertinet convocare. Quomodò ergo Concilium est supra Papam, quando nequidem est Concilium, multòque minùs habet auctoritatem Conciliarem, deficiente Papà? Quomodò sustineri potest, auctoritatem Concilij esse immediatè à Christo, si ne Concilium quidem esse aut dici potest, Pontifice sublato, eisque auctoritatem non præstante? Quod si defectu Pontificij consensus Concilium evadit nullum, multò magis erit nullum, Papà expressè contradicente; plus enim est, positivè contradicere, quàm tantum non consentire. Rursus in Bulla Martini V. sacro approbante Concilio facta, quæ habetur sessione ultimâ, inter alias propositiones, quæ aliquem suspectum hæresis reddunt, etiam hæc ponitur: *Papa canonicè electus***

LI

non

(a) Schelstrat. in Actis & Gestis Concil. Constant. fol. 268.

non est successor Petri, nec habet in Ecclesia DEI supremam auctoritatem. Agnoscat ergo Concilium, supremam in Pontifice potestatem, atque suprema non esset, si Concilio subjaceret; quemadmodum in statu Democratico, qualis erat Respublica Romana, & hodie Helvetica, nemo dicit supremam potestatem esse penes Consulem, sed penes Comitum Popularem. En tibi Concilium Constantiense, ipsamque Ecclesiam Gallicanam, præcipuam videlicet illius Concilij partem sententiæ nostræ subscribentem!

Oratio. Insigne Ecclesiæ Gallicanæ testimonium habemus in protestatione, quam ea ante Sessionem 40. Concilij Constantiensis contra Nationem Germanicam edidit, quodque modò antè retulimus.

Nond. Anno 1441, Carolus VII. Francorum Rex celebrato apud Biturigas Galliæ præfulum Conventu, missaque ad Eugenium IV. legatione, cujus Princeps Episcopus Meldensis, non solum Eugenium pro vero Pontifice agnovit, respuitque Decreram Basiliensiam, verum etiam Pontificis Romani supra Concilium auctoritatem palam testatus est; verba Meldensis Episcopi hæc sunt. *Nimio fervore resistendi ad hanc insaniam devenerunt (Basilienses videlicet) quod supremam potestatem in uno suppositio consistere denegant, sed eam in multitudine, quæ citò in diversa scinditur, collocant, & sic pulcherrimam Ecclesiæ Monarchiam, quæ Christianos hucusque tenuit in unitate fidei, in una professione Religionis Christianæ, in uno ritu sacramentorum, in una observantia mandatorum, in eisdem ceremonijs divini cultus, atque pacem & tranquillitatem asseruit, nunc abolere contendunt, nobilissimam Politiam, quæ beatitudinem celestem habet pro fine, ad Democratiam vel Aristocratiam redigentes. Et hoc animaduertens præfatus Rex Christianissimus vehemènti dolore ingemiscit, ac remedia ubique perquirat, ac denique consulto Prelatorum &c. Observa, quæ Galli censurâ nostram ab Adversariorum sententia distinguant; Adversariorum enim sententiam, quæ Concilium Pontifici præponit, insaniam vocant. Nostram verò, quæ Concilium Pontifici subdit, ac perfectam Ecclesiæ Monarchiam statuit; (a) Pulcherrimam Monarchiam, Unitatis, fidei, ac Religionis Christianæ, Obedientiæ, pacis, ac tranquillitatis Matrem appellant; quid poterat luculentius à Gallis dici? aut quis*

(a) Habetur tota Oratio Episcopi Meldensis apud Raynald. ad ann. 1441 ex Codice Vaticano 4177. descripta.

quis unquam sententiam nostram pulchrioribus encomijs, Adversariorum verò graviore censurâ notavit? Neque hæc solius Regis aut Episcopi Meldensis sensa fuere, sed ut in eadem Oratione habetur: *Ex Consilio Prælatorum, & aliorum multorum sapientum Regni sui, &c.* Hæc Gallus perorabat.

Decimò. Anno MDXIII. Ludovicus Galliæ Rex Legatos suos Cardinalem videlicet Sanseverinum, Claudium Seifellum electum Episcopum Massiliensem, ac Ludovicum Furbin ad Concilium Lateranense mittit, qui exhibitis Regijs litteris professi sunt: *Gallia Regem, Concilio Pisano ac omnibus in eo peractis renuntiare: Concilio verò Lateranensi tanquam Legitimo, unico, indubitato & Oecumenico adherere, & quam primum fieri poterit, effecturum, ut aliqui Prælati & insignes viri nomine Ecclesiæ Gallicanæ cum sufficienti mandato submittantur, qui Concilio Lateranensi adhaereant & assistant, quemadmodum ceteræ Nationes.* Idemque Claudius Massiliensis Episcopus publicis instrumentis & litteris, (a) quas Concilio sequenti anno exhibuit, palam fecit, ostenditque: *Cabilonensem, Lexoviensem, Ambianensem, Engolismensem, & Laudunensem Episcopos, tum cum aliquot Doctoribus in Theologia, & utroque jure iter ad Pontificem sumpsisse, ad renuntiandum Pisano Conventui, & adherendum Lateranensi Synodo.* In hoc autem Concilio, quod Galli pro verò & Oecumenico habuere, sessione 10. pronuntiatum est: *Solum Romanum Pontificem pro tempore existentem auctoritatem super omnia Concilia, plenamque potestatem habere Conciliorum indicendorum, transferendorum, ac dissolvendorum, idque ex sacrarum litterarum testimonio, dictis Sanctorum Patrum, sacrarumque Canonum Decretis constare, &c.* Et quamvis per modum Dogmatis definitum non fuerit, negari tamen haud potest, maximæ auctoritatis hanc doctrinam esse, utpote in Concilio Universali assertam, probatam, & cui nullus Episcoporum resistere est ausus.

Undecimò. Hanc ipsam veritatem agnovit, ac sæpè in suis professus est Henricus Spondanus Natione Gallus, dignitate Episcopus, doctrinâ eximius, parique pietate ac honorum contemptu, sicque adulationis expers, quam nemo gratis exercet. Is ad Annum 1415. n. 16. ubi agit de sessione 4. Concilij Constantiensis, ita loquitur: *Hoc Decretum sessionis 4. accipiendum est de tempore Schismatis, cum dubitaretur, quis verus esset Pontifex; de quo semel dicimus, cum apud diversos*

U 2 plu-

(a) V. acta Concilij sess. 8. & 9. Spondan. ad ann. 1514. n. 3.

plurésque ejus sæculi auctores reperitur assertum, Concilium esse supra Pontificem, Papam subesse Ecclesie, intellexisse omnes (si verba eorum diligenter expendantur) intelligendumque omnino esse, quando agitur de fide aut tempore Schismatis, quoniam si Papa forte fieret hereticus, desineret esse Papa, tempore verò Schismatis incertus est: Ecclesia autem nec unquam labi in heresin potest, nec ejus auctoritas est unquam incerta. Et ad annum 1418. n. 5. Quæ ambiguit dicta fuerant de auctoritate Concilij supra Pontificem, & de potestate reformandi Ecclesiam, tam in Capite, quam in membris, ut sonare videntur, absolute sumptas nullo modo Martinus agnoscere, aut probare voluit, utpote contrarias existimatas & praxi antiquioris Ecclesie, & collata à Christo Domino Petro, ejusque successoribus auctoritatis potestatis, ipsiq; demum natura rei, quæ Caput debet membra regere, non regi à membris, &c. Hæc Spondanus, cui utique nemo unquam imputabit, aur ignorasse illum Ecclesie Gallicanæ sententiam, aut ab ea descivisse.

Diodecimò. Ipse Maimburgus infestus ad eò Romanæ sedis, seu nondum adulatione corruptus, seu veritati cedens; id ipsum apertissime professus est in libro de Magno Schismate Occidentis lib. 5. fol. 307. ubi cum longâ oratione, & exemplo Symmachi Papæ, quod supra retulimus, ac præsertim auctoritate Ecclesie Gallicanæ tunc temporis sanctitate ac doctrinâ eximia ostendisset: Pontificem Romanum nullius Synodi, sed solius DEI judicio subjacere, hæc tandem verba ex suo adjungit: Manifestum omnino est, exemplo Synodi Romanæ, testimonio Ennodij, Ecclesia Gallicana, sacrorumque Canonum à Gratiano citatorum, jam supra nongentos annos decisum esse, soli DEO judicium reservari eorum criminum, quæ Pontifici Romano imputantur, suq; nulli Mortalium fas esse Pontificem judicare, aut eum Pontificiâ dignitate exuere; solâ heresi exceptâ, quam si incurrat, certum est, illum nec dici, nec esse Pontificem posse. En tibi & Ecclesie Gallicanæ, & ipsius Maimburgi manifestam sententiam! quam si postea Maimburgus mutavit, non causæ hoc vitium, quæ semper eadem est, sed animi fuit, indignatione in Pontificem, amore in Principem, & cupiditate præmiorum capti, aut si hæc omnia defuere, (nec enim mortuum judicaverim) eum societas aulæ corruptit, ardorque non tam vera scribendi, quam grata & placitura. Miserum si tam brevi, fluxoque pretio calamum locavit, & tempori, non æternitati scripsit. Plura dici possent, quibus Ecclesiam Gallicanam pro nobis stare palàm fieret; sed id

cotâ

totâ Dissertatione quartâ ex professo, & luce meridianâ clariùs demonstrabitur.

III. *Opponit 14.* (a) Totum est nobilius parte, & corpus est nobilius membro, idque non tantùm lumine naturali evidens est, sed etiam sancti Patres testantur: S. Augustinus de Baptismo: *Totum suis partibus optimè præponitur.* Et S. Hieronymus epistolâ ad Evagrium: *Major est auctoritas Orbis, quàm Urbis.* Atqui summus Pontifex cùm sit caput, est etiam pars, & membrum Ecclesiæ, ergò Ecclesia & consequenter Concilium, quod Ecclesiam representat est nobilior, & superior Pontifice.

Resp. Si ita est, ergo & Synodus Diæcesana est supra Episcopum, & exercitus supra Ducem, & Capitulum supra Abbatem, quia Episcopus est Caput suæ Ecclesiæ, & Dux caput exercitûs, & Abbas caput Capituli, poteritque Synodus Episcopos deponere, exercitus Duces, Capitulum Abbates judicare, punire, ac etiam deponere; quæ si admittantur, quis non videt solvi omnem Ecclesiasticam, humanamque disciplinam? nam si semel hæc potestas subditis permittatur, sive sigillatim sive collectim sumptis, nunquam causâ deerit obtrectandi. Imò hoc Maymburgi Principium ejus potius sententiam destruit; quippe Capitis officium est, non solum singula ac separata membra gubernare, sed universum collectumque corpus: sicut & Belli Imperator non singulis tantùm militibus, aut manipulis, sed Universo exercitui imperat, præscribitque quid agere, quid omittere oporteat; & tunc primum collabi imperium Romanum cæpit, quando exercitus deligendi, deponendique Imperatoris sibi jus vendicavit; tuncque florentissimum stetit, quando, ut sub Octaviano Augusto contigit, unus omnibus imperabat immuni ac securâ Majestate; quod si aliquando penes senatum, Romanum Imperium stetit, modicâ adhuc Republica id fuit; nam dilatâ, & Orbem complexâ nunquam bellis civilibus jactari desijt, donec summâ rerum unus potiretur: Idem dicas de Ecclesia toto Orbe diffusa, quæ toties turbata est, ac discordijs scissa, quoties Pontificis imperium aut respuit, aut excussit; testes Græcia, Anglia, Germania; nec ulla hæresis prodijt, quæ non simul, eodémque tempore DEO rebel-

U 3 lis,

(a) Maimburgus cap. 25. fol. 242.